

Sazovické noviny

Informace nejen pro sazovické občany

Ročník XIX.

Prosinec 2022

Číslo 4 (71)

Jaroslav Vrchlický: Vánoce

*Hlas zvonů táhne nad závějí,
kdes v dálce tiše zaniká;
dnes všechny struny v srdci znějí,
neb mladost se jich dotýká.*

*Jak strom jen pohne haluzemi,
hned střásá ledné křišťály,
rampouchy ze střech visí k zemi
jak varhan velké píšťaly.*

*Zem jak by liliemi zkvetla,
kam sníh pad, tam se zachytí;
bůh úsměv v tvářích, v oknech světla,
a v nebi hvězdy rozsvítí.*

*A staré písně v duši znějí
a s nimi jdou sny jesliček
kol hlavy mé, jak ve závějí
hlas tratících se rolníček.*

*Můj duch zas tone v blaha moři,
vzdech srdcem táhne hluboce,
a zvony znějí, světla hoří -
ó Vánoce! Ó Vánoce!*

Vánoční zdravice starostky obce

Vážení spoluobčané,
blíží se Vánoce. Pro většinu z nás jsou to ty nejkrásnější svátky v roce. I pro mě jsou to radostné chvíle, kdy ráda vzpomínám na to, jak jsem byla malá a jak jsme Vánoce prožívali doma, pohromadě s rodiči a bratrem.... Nyní mám rodinu svoji a snažím se předat veškeré to kouzlo Vánoc svým dětem. Spolu pečeme cukroví, zdobíme stromeček a těšíme se na den D i na dny následné, kdy se sejdeme s těmi, kteří pro nás nejvíce znamenají – s rodinou a přáteli. Na Štědrý den zajdeme také zapálit svíčku na hřbitov těm, kteří už tu s námi nejsou a na které s láskou vzpomínáme. V Sazovicích jsme předvánoční období zahájili rozsvícením vánočního stromu na návsi, kterou každoročně oživuje i betlém. Tomu předcházela možnost vyrobit si krás-

nou vánoční dekoraci či drobný dárek v sále obecního úřadu. Věřím, že jste nasáli atmosféru začínajícího adventu a naladili se na vánoční čas.

Zkuste zvolnit, zapalte si doma svíčku, zahřejte se dobrým teplým čajem nebo svařeným vínem, pusťte si hezký film nebo pohádku, poslechněte náladovou hudbu a užijte si tento čas klidu a očekávání. Setkávejte se, říkejte druhým, že je máte rádi, mějte dobrou náladu a zdravte se s úsměvem. Nic to nestojí. Přeji vám a vašim rodinám, jak jménem svým, tak i jménem všech zastupitelů obce krásné a požehnané Vánoce. Štěstí, lásku, pohodu a hlavně hodně zdraví nejen o svátcích, ale celý příští rok 2023.

Ing. Michaela Vajdíková,
starostka obce

Nové vedení naší obce

Na ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva Obce Sazovice konaném 19. 10. 2022 proběhla volba nového starosty a přidělení jednotlivých výborů zvoleným zastupitelům.

Ing. Michaela Vajdíková – starostka obce a předsedkyně školského výboru

Ing. Dušan Novotný – místostarosta a předseda sociálního výboru

Václav Miklík – místostarosta a předseda investičního výboru

Ing. Tereza Vojáčková – předsedkyně finančního výboru

Ing. Tomáš Ordán – předseda výboru pro životní prostředí a ekologii

Marie Brychtová – předsedkyně kulturního a sportovního výboru

Tomáš Omyla – předseda kontrolního výboru

Nové vedení obce vstupuje do volebního období 2022–2026 s následujícím strategickým plánem:

REVITALIZACE VEŘEJNÝCH PLOCH OBCE SAZOVICE-ETAPA B

revitalizace vyletiště

REKONSTRUKCE MÍSTNÍCH KOMUNIKACÍ
povrchy, zálivy

II. ETAPA ODKANALIZOVÁNÍ OBCE

Padělký

REKONSTRUKCE SPORTOVNÍ

INFRASTRUKTURY

Venkovní hřiště pro školu a školku

VYBUDOVÁNÍ SOCIÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ

Sportovní hala

FOTOVOLTAICKÁ ELEKTRÁRNA

TEPELNÁ ČERPADLA

Obecní úřad, škola

VYBUDOVÁNÍ NOVÉHO DĚTSKÉHO HŘIŠTĚ VE ŠKOLE A ŠKOLCE

Přírodní zahrada

VÝMĚNA SVÍTIDEL VO

výměna světelného zdroje - LED

NOVÉ DĚTSKÉ HŘIŠTĚ

vybudování nových herních prvků, plochy pro odpočinek a relaxaci (vyletiště)

**VYBUDOVÁNÍ VENKOVNÍHO
SPORTOVIŠTĚ**

Pump Track

REKONSTRUKCE 2 MOSTŮ

zvýšení průtoku

REKONSTRUKCE CHODNÍKŮ

nové obrubníky a dlažba

SPOLUPRÁCE SE VŠEMI OBČANY PŘI ŘEŠENÍ JEJICH ZÁLEŽITOSTÍ

stavební řízení, změny územního plánu, ověřování listin, podpisů, výpisy z rejstříků, pronájmy společenského sálu...

SPOLUPRÁCE SE VŠEMI ORGANIZACEMI A SPOLKY V OBCI A JEJICH PODPORA
finanční podpora v rámci rozpočtu
SPOLUPRACOVAT S OKOLNÍMI OBCEMI V RÁMCÍ ČLENSTVÍ V MIKROREGIONU ŽIDELNÁ A V MAS PARTNERSTVÍ

MOŠTĚNKA, REALIZOVAT SPOLEČNÉ PROJEKTY

Mysločovice, Lehotice, Machová, Míškovice, Hostišová, Tečovice...

PODPOROVAT NAŠI PŘÍSPĚVKOVOU ORGANIZACI ZŠ A MŠ SAZOVICE

Finanční podpora z rozpočtu obce, účast zastupitelů na akcích pořádaných školou
POKRAČOVAT V UDRŽOVÁNÍ TRADIC NAŠICH PŘEDKŮ A REALIZOVAT JIŽ TRADIČNÍ KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ

AKCE PRO DĚTI, DOSPĚLÉ I SENIORY

Aktivní zapojení obce při pořádání kulturních a společenských akcí, rok 2026 – Staré hanácké právo

CELOROČNÍ ÚDRŽBA OBCE A JEJICH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

údržba zeleně, živých plotů, čistota chodníků, komunikací, úklid sněhu
Přejeme novému zastupitelstvu hodně sil, elánu a klidu na práci, aby mohl být program rozvoje naší obce pokud možno beze zbytku realizován.

Investiční akce v r. 2023

Vážení spoluobčané, blíží se konec roku 2022 a já bych vás rád informoval o tom, co nás z pohledu investic čeká v roce 2023.

1. V měsíci dubnu bude zahájena **realizace II. etapy odkanalizování obce** s ukončením v srpnu 2023. Cena díla je 9 228 574 Kč. Obci byla schválena dotace z ministerstva zemědělství ve výši 6 074 000 Kč a dále žádáme Zlínský kraj o dotaci 922 857 Kč.

2. V červnu až srpnu bude provedena **rekonstrukce a přestavba „umělek“** ve sportovním areálu obce. Jedna hrací plocha bude přestavěna na **sportoviště pro**

školu a školku. Bude zde položen nový lité povrch a vznikne běžecká dráha, pískové doskočiště, fitness koutek ad. Druhá hrací plocha bude sloužit pro **malou kopanou a nohejbal**. Bude provedena kompletní výměna povrchu, mantinelů, oplocení atd. Vysoutěžená cena na tuto akci činí 4 696 753 Kč. Potvrzená dotace z ministerstva pro místní rozvoj představuje 3 640 710 Kč.

3. V průběhu prázdnin bude **kompletně přestavěno dětské hřiště v areálu ZŠ a MŠ Sazovice**. Cena zakázky je 1 099 192 Kč, schválená dotace z ministerstva pro místní rozvoj činí 879 353 Kč.

4. V měsíci květnu bude **vybudováno nové dětské hřiště na výletišti Zahrázovo**. Hodnota této investice činí 463 295 Kč a dotace na ni je 370 636 Kč.

Dále pracujeme na získání dotace k **rekonstrukci opěrné zídky u kostela, vybudování sociálního zařízení a schodiště u sportovní haly** (mělo by sloužit především dětem ZŠ a MŠ) a na **revitalizaci výletišti Zahrázovo**.

Chci vás tímto požádat o vstřícnost, pochopení a spolupráci při realizaci výše uvedených investic v naší obci.

Děkuji, Václav Miklík, místostarosta

Odpadové hospodářství obce Sazovice

Na zasedání zastupitelstva obce dne 15. 11. 2022 bylo schváleno zvýšení místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství z částky 600,-Kč na částku 1000,-Kč za osobu a kalendářní rok s účinností od 1. 1. 2023. Zvýšení tohoto poplatku bude stanoveno Obecně závaznou vyhláškou obce Sazovice č. 01/2022 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. S tímto faktem jsou občané seznámeni v zápisu ze zasedání. Zastupitelé jsou si vědomi významného procentuálního nárůstu poplatku a považují za nezbytné své rozhodnutí náležitě zdůvodnit. Je třeba zohlednit náklady, které musí obec za likvidaci odpadů uhradit.

Vyhodnocení odpadového hospodářství obce je pravidelně zveřejňováno na obecních stránkách, za roky 2020 a 2021 je dostupné na adrese: <https://www.sazovice.cz/sberny-dvur-trideneho-odpadu>. Zde je umístěn i provozní řád sběrného dvora, který byl realizován za významné dotační podpory a je stále v režimu udržitelnosti.

Za poslední tři roky náklady na likvidaci odpadů činily:

2020 – 689 886 Kč

2021 – 855 439 Kč

(nárůst 24 % oproti předchozímu roku)

2022 – 1 156 000 Kč

(nárůst 35 % oproti předchozímu roku)

Pro rok 2022 se jedná o předpoklad vycházející ze skutečných údajů za prvních deset

měsíců letošního roku, tedy za letošní rok jsou předpokládány náklady na obyvatele cca 1400 Kč/osobu (815 obyvatel obce). Skutečností je, že příjmem systému jsou rovněž odměny za třídění odpadu, které se však pohybují maximálně do 15 % celkových nákladů. Již za rok 2022 jsou tedy náklady obce na likvidaci odpadů dvojnásobné ve srovnání s aktuálním poplatkem 600 Kč/os. V roce 2023 lze očekávat spíše další navyšování nákladů. **Je tedy zřejmé, že obec trvale systémem likvidace odpadů poměrně výrazně dotuje ze svého rozpočtu a ke zvyšování poplatku dochází se zpožděním.**

Množství likvidovaného odpadu činí cca 700 t/rok, největší podíl činí bioodpad (55 %).

Skladba nákladů je následující:

Vývoz popelnic	34,4 %
Papír, plast, sklo, objemný	
+ stavební odpad	40,7 %
Nebezpečný odpad	2,6 %
Bio odpad	9,3 %
Správa sběrného dvora	13 %

Výhledově lze očekávat další impulzy na snížení množství odpadu a jeho recyklaci, hlavním tlakem bude cena, zvláště při připravovaném omezení možnosti skládkování. Jistou mírou třídění již v Sazovicích vykazujeme. Ve střednědobém výhledu bude zajisté vhodné zvážit zavedení Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství (ME-

SOH), který je v mnoha obcích celkem úspěšně využíván. Cílem tohoto systému je snížit produkci smíšeného odpadu, zvýšit podíl separace a předcházet vzniku odpadů, dále dát občanům možnost ovlivnit ekologickým přístupem k nakládání s odpady výši svého poplatku, a učinit tak systém nakládání s odpady spravedlivější a motivační. Podrobnější informace např.: www.mojeodpadky.cz.

Systém využívá moderní informační technologie, umožňuje evidenci adresného třídění a následné snížení ročního poplatku za svoz odpadu dle úrovně třídění zapojené domácnosti. Zavedení vyžaduje počáteční investici, případné zavedení je otázkou spíše několika let, je však zřejmé, že takový postup by byl spravedlivější. V současnost jsou náklady počítány na každého občana obce. Diskutovaná možnost nastavení různé úrovně cen za odpad např. dle věku člena domácnosti nebyla vyhodnocena jako snadno a spravedlivě nastavitelná. Třídění odpadů však všichni můžeme určitě již nyní. Každá tuna odpadu, která nebude muset být likvidována na skládce či jinde, přinese snížení tlaku na zvyšování nákladů. Zvláště biologický odpad je možné kompostovat a i produkce ostatních odpadů souvisí do jisté míry s přístupem k životnímu stylu a ekologii. Doufáme, že výše uvedené informace přispějí k pochopení nutnosti reagovat na skutečné náklady a děkujeme všem, kteří odpad třídí.

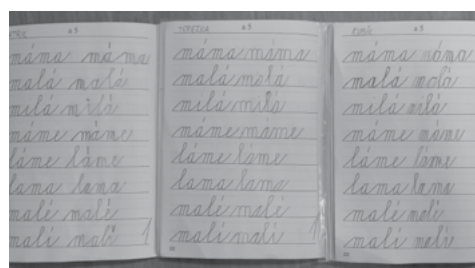
Dušan Novotný, místostarosta

Vánoční pozdrav z naší školy

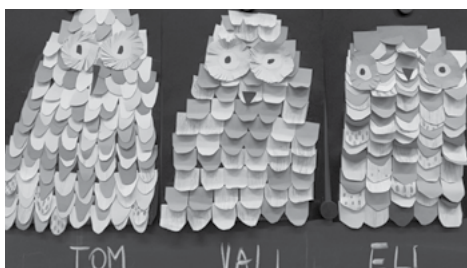
CHYBÍ TEXT

Milá mámo – 1. a 2. ročník

Píšeme – 1. a 2. ročník

Sovičky ve škole – 1. a 2. roč.

Píšeme dopis Ježíškovi – 3. a 4. roč.

Dopisy Ježíškovi

Tvoříme na jarmark

Ani v zimě hasiči nespí

Kdekdo by si mohl myslet, že jakmile skončí léto a s ním i všechny soutěže a různé akce, tak že i hasiči budou mít pokoj. To by ovšem nesměli být hasiči ze Sazovic. Ti totiž ani v zimě neodpočívají. To už ale předbílám, teď se pojďme podívat, co už se až doteď událo. Od vydání posledního čísla Sazovických novin proběhly v naší obci tradiční oslavy patrona obce sv. Václava, a to 28. září. Tuto tradiční akci určitě není potřeba podrobně popisovat.

Dále proběhl 14. října podzimní sběr železa a pak prošel naší obcí 28. října lampiónový průvod. Na tuto obecní akci naši členové jen dohlížejí a zajišťují bezpečnost celého průvodu.

Na druhý den, tedy 29. října, se konala oblíbená vycházka do přírody. Letos se kolem 9. hodiny sešlo před hasičárnou kolem 40 účastníků, z nichž byla víc než polovina dospělých. Cestou účastníci plnili různé úkoly a nechybělo ani pohoštění. Po návratu okolo 13. hodiny se na výletišti podával guláš, opékaly se špekáčky a střílelo ze vzduchovek. Akce se vydařila a všem se moc líbila. 4. listopadu proběhlo v sále OÚ setkání zá-

stupců sborů z okresu Zlín. Schůze začala v 18 hodin a probíralo se vše, co bylo potřeba. Tato akce byla v režii OSH Zlín, naši členové se jen postarali o potřebné zázemí a obsluhu. 5. listopadu proběhla v domečku na Zahradě „ukončená“ našich závodních družstev a aktivních členů našeho sboru. Je to taková odměna za celoroční práci pro nás všechny, a tak jsme si toto posezení opravdu rád ně užili.

12. listopadu proběhla na sále výroční valná hromada našeho sboru. Začala krátce po 16. hodině a končila až pozdě večer. Byly přečteny výroční zprávy, zhodnocena závodní sezóna a nechybělo ani ocenění a vyznamenání některých členů sboru.

Tolik k akcím, které už proběhly, ale rád bych ještě zmínil konečné úspěchy našich závodních týmů. Ve Středomoravském poháru mládeže (StMPM) se naši starší žáci umístili celkově na 12. místě a mladší žáci na celkově 10. místě. Ve Zlínské lize mladých hasičů (ZLMS) se mladší i starší žáci umístili shodně na 13. místě.

Naši starší zástupci kategorie nad 35 let, neboli jak si říkají „stará garda“, také nezaháleli

a ve své kategorii se ve Zlínské lize požárního sportu (ZLPS) umístili na skvělém 2. místě! Podrobnější informace o celé závodní sezóně a celkové zhodnocení si můžete přečíst ve výroční zprávě našeho sboru, kterou najdete na našich stránkách www.sazovice.cz/hasici. Tak to je zatím vše. A co nás v brzké době ještě čeká? Nebude toho nijak moc, ale určitě se zúčastníme okolních valných hromad našich spřátelených sborů, dále pak pomůžeme obci s přípravou vánočního jarmarku, který bude 17. prosince, 28. prosince se určitě sejdeme na vánočním turnaji v kuželkách v Machově a po mnoha letech se obnoví i Silvestr s hasiči zde v sále OÚ. Na začátku roku 2023 se potkáme po dvouleté pauze 11. února na hasičském plese a 18. února na tradičním vodění medvěda.

Ode mně je to už opravdu vše. Teď už bych vám jen rád popřál pohodové a klidné Vánoce a do nového roku 2023 jen to nejlepší, hodně zdraví a rodinné pohody.

Tomáš Omyla,
jednatel 3. okrsku,
jednatel SDH Sazovice,
velitel družstva JSDH Sazovice

Výroční zpráva mládeže za rok 2022 aneb ohlédnutí za hasičskou sezónou

1. OHLÉDNUTÍ ZA HASIČSKOU ZÁVODNÍ SEZÓNOU 2022

Závodní sezóna mládeže pro závodní týmy začala již zimní přípravou ve zbrojnici, v období od ledna do dubna 2022, kdy jsme trénovali základnu, ale také nově zdravotně, topografické značky a uzly pro účast v branném závodě. Naši účast v branném závodě O štípského beránka ve Štípe, který se konal v dubnu letošního roku, však znemožnila vysoká nemocnost dětí. Budeme usilovat o účast v tomto závodě a o dosažení dobrých výsledků v další sezóně 2023.

Od měsíce května začaly tréninky požárního útoku již venku, tak, jak jsme zvyklí. Jako první se konala v Sazovicích tzv. Okrsková soutěž, a sice dne 7. května 2022. Dále se pokračovalo v sobotu 28. května v Záhlincích soutěží zařazenou do Středomoravského poháru mládeže a soutěží ve Lhotě, která již je zařazena do Zlínské ligy mladých hasičů.

Z důvodu absencí, nemocnosti a také četných zranění závodníků se musela několikrát měnit závodní sestava a děti se musely průběžně zaučovat na další pozice. Děkuji jim tímto za statečnost a vytrvalost a za pěkné kamarádské vztahy v kolektivu, které jsou příkladné pro všechny okolní sbory.

Dne 4. června se také hasičská mládež aktivně zúčastnila **sjezdu rodáků** pořádaného v naší obci Sazovice, přestože v tento den jsme měli na programu hned 2 závody, v Loukách a v Horním Lapači. Děti se zúčastnily nejen průvodu, ale také předvedly za mohutného povzbuzování návštěvníků sjezdu rodáků několik skvěle zvládnutých požárních útoků. Během měsíce června nás čekalo ještě několik soutěží včetně soutěže v Sazovicích. Poté si mohly děti užívat zasloužené letní prázdniny. Zájemci z řad našich dětí se mohli zúčastnit během měsíce srpna nově pořádaného týdenního soustředění.

V měsíci září se uskutečnilo 6 závodů a v sobotu 10. září 2022 byl **Středomoravský pohár mládeže zakončen soutěží v Machově. Starší žáci se umístili celkově za sezónu 12. a mladší žáci celkově na 10. místě.**

V neděli 11. září 2022 se konala soutěž ve Zlíně na náměstí Míru. Soutěž zároveň zakončila **Zlínskou ligu mladých hasičů. V této lize se starší i mladší žáci umístili na stejném krásném 13. místě.**

Starší žáci dosáhli v této sezóně nejrychlejšího času ve Štípe 15:96 a mladší žáci dosáhli nejlepšího času u nás v Sazovicích, a to 23:25.

Všechny naše děti si zaslouží **poděkování za skvělou reprezentaci** našeho SDH Sazovice a naší obce, za svoji vytrvalost, čestnost, přímou, upřímnost, za to, že jsou mezi sebou kamarádi. Děkuji jim za to, že jsou pro mne neustálou inspirací a motorem do další práce. Rodičům děkuji za sponzorské dary a pomoc s odvozem dětí na závody.

V hasičské sezóně mě podporovali, a to jak při trénování, tak i při závodech Jarda Příbyl, Lukáš Gruszečka a Míša Dočkalová, kterým tímto také moc děkuji. Děkuji svojí manželce, že mě v „hasičině“ celé roky podporuje a také mi aktivně pomáhá a přináší svoje nápady, co zlepšit. Děkuji obci Sazovice za dlouhodobou spolupráci. Současně děkuji všem našim sponzorům, kterými jsou: MRB Sazovice, spol. s r.o., KV mont, DOBRA, MG servis, Michal Axmann.

2. SOUSTŘEDĚNÍ MLADÝCH HASIČŮ V ROCE 2022

V letošním roce jsme se rozhodli poprvé nabídnout našim dětem hasičské soustředění. Proběhlo formou příměstského tábora. Každý den ráno jsme se scházeli u hasičské zbrojnice a u nástupu byly děti seznámeny s programem. Program byl každý den jiný, připravili jsme pro všechny opravdu pest-

rou nabídku a zajímavý a prospěšný způsob trávení volného času, přičemž jsme kladli důraz především na podpoření přátelských a kamarádských vztahů mezi dětmi, kdy např. při soutěžích ve skupinkách byla nutná vzájemná spolupráce a aktivita každého jednotlivce. První den jsme trénovali naši fyzickou zdatnost pěší túrou na rozhlednu Brdo, kdy cestou nechyběl trénink paměti a pohotovosti slovními hrami, trénink psychické odolnosti při nečekané prudké dešťové přeháňce, týmového ducha jsme si pak potrénovali při hře cvrnkání kuliček, která měla mimořádný úspěch. Výstup na rozhlednu všichni zvládli skvěle. Dále jsme podpořili kulturní znalosti dětí návštěvami méně známých, ale velmi zajímavých kulturních památek ve Zlínském kraji. Byli jsme nadšení z prohlídky zámku v **Tovačově**, kde většina z nás zvládla po prohlídce zámku i výstup na Spanilou věž. V dalším samostatném dni jsme měli naplánovanou návštěvu Dřevohostic. Během prohlídky zámku a hasičského muzea jsme od perfektního průvodce získali vyčerpávající informace k historii městyse **Dřevohostice** a dokonce si naši hasiči vyzkoušeli spustit původní hasičskou sirénu s klikou. Mohli obdivovat vystavené historické hasičské stříkačky ze všech koutů naší republiky a nádhernou unikátní sbírku hasičských helem a uniforem. Zaujalo nás i malé retromuzeum, kde místní lidé shromáždili sbírku retro předmětů využívaných např. v domácnostech ještě za minulého režimu, sbírku historických hraček, nádobí, kuchyňských spotřebičů, radiopřijímačů a dalších. Součástí prohlídky byl i výstup na věž zámku spojený s výkladem o místní krajině.

Během týdne jsme pořádali také mnoho soutěží, a protože bylo hodně horko, osvěžili jsme se při vodní bitvě s využitím hasičské kádě. Děcka si potrénovala oblíbenou střelbu ze vzduchovky, svoji obratnost, zručnost, pohotovost, fyzickou zdatnost, týmovou spolupráci a kreativitu. Například cvrnkání kuliček bylo pro mnohé objevem roku a byla u toho opravdu velká zábava. Dobrým nápadem bylo rozdělení dětí do dvou týmů, soutěž s nošením vody na lžici dopadla třeba k údivu všech naprosto vyrovnaně.

Ve spolupráci s Vanessou Wojnarovou jsme dětem připravili také den prožitý u koní, a to na skvělém **ranči Na Vyhliďce v Horní Lhotě**. Provázela nás zde Vanessa, která zná život u koní od svých 3 let. Provedla nás po celém ranči, pověděla mnoho o historii zdejšího chovu soutěžních koní, o koních jako takových, o jejich původu a historii. Na zdejší ranči se nyní nachází 50 koní, měli jsme možnost koníkům nabídnout suchý chleba, pohládit si je a každý z nás si vyzkoušel jízdu na koni pod vedením naší zkušené průvodkyně. Jízdu na koni jménem Quade (Kveid) si všichni užili naplno, kůň se choval naprosto klidně a profesionálně, někteří zvládli i poklus (například já). Na závěr se do sedla vyhoupla Vanessa a předvedla nám ukázkou cviků, kdy tento kůň je trénován v tzv. poslušnosti a umísťuje se pravidelně na předních příčkách na speciálních soutěžích. Ranč se nachází uprostřed přírody u lesa a byl celý vybudován jeho současnými majiteli. Návštěva zde byla pro všechny krásným zážitkem a určitě se sem ještě rádi podíváme. Děkujeme za ochotu, laskavost a vstřícnost majitelům za poskytnutí tak hezkého programu a Vanesse (kte-

rá je taky zároveň hasičkou tělem i duší) za jeho dokonalou realizaci.

Na závěr soustředění jsme připravili **noco-vačku ve zbrojnici**, které předcházelo vaření v přírodě. Děcka musíme pochválit, na potřebných pracích s přípravou ohně a jídla se podíleli opravdu všichni a tato spolupráce byla pro ně velkým přínosem. Někteří poprvé v životě škrábali brambory nebo loupali cibuli. Kotlíkový gulášek se nám povedl, což potvrdili i naši kolemjdoucí kamarádi, kteří měli možnost také ochutnat. Po večeři jsme si zahráli krátkou noční hru s překvapením a šli na kutě. Další den jsme zahájili ranní rozcvíčkou na čerstvém vzduchu a skvělou snídaní a pak se přesunuli do Zlína na exkurzi k profi hasičům.

V průběhu **exkurze u profesionálních hasičů Zlíně** jsme zjistili, jak vypadá taková pracovní směna profesionálního hasiče. Dozvěděli jsme se, že slouží směny, které trvají celých 24 hodin, že takový hasič se vlastně téměř denně školí a vzdělává a musí být neustále ve střehu, musí trénovat svoji fyzickou a psychickou kondici, aby mohl tuto práci vykonávat. Prohlédli jsme si vozový park hasičského záchranného sboru, bylo nám vysvětleno, jak jsou hasičská vozidla značena, že označení vozidel CAS znamená cisternová automobilová stříkačka a další údaje za tím označují objem vody a pěníva. Profesionálové nám názorně ukázali manipulaci s dýchací technikou, podívali jsme se na zásahové obleky a další vybavení a také na vybavení pro odchyt zvířat, ke kterému mohou být hasiči rovněž povoláni. Podívali jsme se, jaké sorbenty se používají na absorbování uniklých nebezpečných kapalin při dopravních nehodách. Názorně nám

Poslední pokyny před závodem

Spolehlivá doprava „hasičákem“

Na závodech

Náročná činnost – loupání brambor

Už se to vaří, už to bublá...

byla předvedena ukázka požárního poplachu, kdy zazněla zvuková signalizace a viděli jsme spouštění hasičů po sjezdové tyči, která ve Zlíně patří mezi nejdelší tyče v republice. Mohli jsme si dokonce vyzkoušet použití hydraulických nůžek používaných při dopravních nehodách, dozvěděli jsme se, co všechno obsahují hasičská vozidla, děti si současně procvičily některé znalosti z branné výchovy, kdy každý z nás mohl využít tuto příležitost a zeptat se na cokoli, co ho o hasičích zajímá.

Po celou dobu našeho soustředění jsme mohli využívat vynikající snídaně připra-

vené od paní Doleželové, kdy jsme měli třeba tvarohové koláče, chutné frgály všech možných příchutí i vynikající dort na závěr tábora. S dětmi jsme si přitukli rychlými špunty, každý obdržel drobný dárek a nezbytný diplom na památku účasti. Věříme, společně s manželkou, která je dlouhodobou dobrovolnou podporovatelkou našeho SDH Sazovice a která se podílela na přípravě a realizaci programu tohoto hasičského tábora a průběžně se podílí na dalších pořádaných akcích, že jsme s dětmi tento čas užitečně a prospěšně strávili. Že jsme jim ukázali místa, o jejichž exis-

tenci neměli ani tušení, a že třeba v sobě objevili nové záliby a schopnosti, že jsme je něčím novým inspirovali. A věřím také, že v dalších sezónách budeme v této činnosti moci pokračovat. Všem účastníkům z řad dětí bych chtěl poděkovat za bezproblémový průběh této naší akce, za bezvadnou spolupráci a respektování pravidel. Rodičům dětí děkuji za poskytnutí sponzorských darů na tuto akci. Míše Dočkalové patří dík za vedení nezbytné administrativní a finanční evidence.

Josef Gerža,
vedoucí mládeže SDH Sazovice

Malé ohlédnutí za působností spolku HAŠLERGY

Jelikož se nám blíží to nejkrásnější období v roce, nastal také pro mnohé z nás čas, kdy přemítáme nad tím, co se nám za již končící rok podařilo a co třeba naopak ne. Naše skupina společně pracuje a tvoří již několik let. Oficiálně, pod názvem HaŠLeRGy, jsme započaly činnost 30. 12. 2018 prvním „odtučňovacím“ výšlapem a za tu dobu jsme toho, společně s vámi, opravdu hodně prožily. Od tvořivých dílniček, přes dětské dny, drakiá-

dy, stanování se stezkou odvahy či realizace nejrůznějších soutěží. Spolupracovaly jsme i s dalšími spolky na různých akcích (cyklozávody, slet čarodějnic, výstava modelářů Patlal, dětské poutě u kostela v Sazovicích), z čehož máme také velkou radost, protože vzájemná podpora je prostě vždy důležitá. A tak nám opět ten rok utekl jako voda.

A tak nám dovolu, abychom vám všem v závěru našeho krátkého příspěvku do

novin popřály, aby to vánoční období bylo opravdu kouzelné. Abyste jej strávili v kruhu svých nejbližších, mohli úspěšně zakončit rok 2022 a s novými předsevzetími, přáními, novou energií a elánem vstoupili do roku nového, roku 2023. A to si pište, že už i my si píšeme, co v příštím roce společně s vámi podnikneme.

Krásné svátky,
Vaše HaŠLeRGy

Krátké zprávy a informace

LAMPIÓNOVÝ PRŮVOD

Tato tradiční akce oblíbená hlavně mezi dětmi a mladými rodinami se i letos uskutečnila 28. října a veřejnost si tak připomněla 104. výročí vzniku Československé republiky. Shromáždění u školy si vyslechlo prostřednictvím obecního rozhlasu českou hymnu a slavnostní projev nově zvolené starostky p. Michaely Vajdíkové a k pomníku T.G.Masaryka položili hasiči kytici s trikolórou. Pak za zvuků řízného pochodu vykročili účastníci slavnosti na obvyklou trasu vedoucí k firmě MRB Sazovice a odtud zpět na náves. Mezitím se setmělo a veselá světélka lampiónů zářila nejen v průvodu, ale spolu s další podzimní výzdobou také před mnoha domy, zejména tam, kde žijí rodiny s dětmi. Na výletišti Zahrázovo byl odpálen slavnostní ohňostroj a pak na všechny čekalo před budovou obecního úřadu malé pohoštění – čaj, svařák a pro děti oblíbené párky v rohlíku.

Účastníků akce se sešlo skutečně hodně, odhadem asi 150–200 lidí. Protože počasí bylo pořád ještě příjemné, besedovalo se na hospodské zahrádce a na lavičkách před OÚ ještě hodnou chvíli.

SAZOVICKÝ KOSTEL JE STÁLE V KURZU

Začátkem listopadu se kostel sv. Václava zase jednou stal předmětem nebývalého zájmu. Tentokrát skutečně odborného, na jeho prohlídku přijelo kolem dvaceti mladých architektů z brněnského ateliéru Velehrad. Krásou architektury i výzdoby svatostánku byli překvapeni a náležitě stavbu ocenili. Nejvíce je udivilo, že v takové nevelké obci se podařilo zrealizovat tak výjimečné dílo.

SETKÁNÍ SAZOVICKÝCH SENIORŮ

Každoroční setkání seniorů nebylo letos ničím narušeno a uskutečnilo se 11. listopadu. Setkání zahájila nová starostka obce p. Michaela Vajdíková, která během svého projevu přivítala přítomné, poblahopřála jubilantům a připomněla občany, kteří v uplynulém roce zemřeli. Jejich památku uctilo shromáždění minutou ticha. Starostka rovněž představila nově zvolené obecní zastupitele, kteří se pak na celé odpoledne ujali obsluhy seniorů, za což jim patří velké poděkování. Milé vystoupení složené z básniček a písniček na téma řemesla a dělání připravily pro účastníky setkání děti místní základní školy a potěšily tak všechny přítomné. Ani pohoštění nemělo chybu. Všem chutnala oblíbená svíčková. Na stole bylo ovoce, koláčky, brambůrky, pila se káva, víno, pivo, minerálky, a kdo chtěl, mohl si zavdat také panáčka slivovice. Druhá část odpoledne patřila pak zvukné hudbě pana Cholasty z Holešova, při níž si někteří čipernější dědečkové a babičky i zatancovali.

Dlouho jsme se neviděli

Pěkná beseda

Došlo i na tanečky

Někteří měli i sólo

ZVĚŘINOVÉ HODY

Oblíbená podzimní akce místního pohostinství má už víc jak dvacetiletou tradici. Přerušila ji pouze epidemie covidu, ale i tak si mohli milovníci zvěřiny přijít s krabičkami jídonosiči a odnést si jídlo domů. Letos ale proběhly „zvěřinovky“ už zase v plné parádě, tentokrát v sobotu 19. listopadu. V sále OÚ se sešlo kolem 130 hostů, kteří si mohli vybrat z osmi druhů jídel, pěti hotových a tří minutek. Základ menu tvořilo různé upra-

vené dančí, srnčí, jelení, kančí a zaječí maso, nechybělo ani pečené „se zelím“ nebo „šípkovou omáčkou“. Gurmánský zážitek je pokaždé umocněn i krásnou a vkusnou výzdobou sálu a především hudbou cimbálové muziky Luňák, která dovede zábavu spolehlivě rozprodit. Mnoho tanečníků tančilo tak velementně a vytrvale, že být ještě otevřená kuchyň, určité by si dali nášup, protože jim zase vyhládl.

Hodovalo se

Hrálo se

Zpívalo se

Tancovalo se

A JE TU ZASE ADVENT

Tentokrát proběhlo jeho přivítání podle zaběhnuté tradice, která byla loni narušena proticovidovými opatřeními. 25. listopadu odpoledne se v režii spolku Gučabab konaly adventní dílny, které se staly mezi Sazovickými velice populární (viz článek Rok s Gučabab). Po setmění se osazenstvo akce přesunulo na prostranství před obecním úřadem, kde se sešlo s dalšími našimi občany. Společně přihlíželi rozsvícení vánočního stromu i vedle stojícího betlému, před nímž školáčky i školáci zazpívali (na svůj věk velice hezky) dvě vánoční písničky. Obecní úřad se postaral o občerstvení všech přítomných, z velkých várníc voněl horký čaj a svařák, pro děti byl připraven stůl plný perníčků a mandarinek. Ale největším zážitkem byl příchod sv. Mikuláše doprovázeného čerty a andělů, který měl pro všechny děti dárek – adventní kalendář s mlstokami. Díky němu někteří mrňouskové zapomněli i na slíčky a strach z čertů.

Vánoční strom od loňska zase poporostl

Andělé byli krásní a čerti ani moc nestrašili

Svatý Mikuláš byl štědrý

Vystoupení dětí

SAZOVICE MOHOU BÝT PYŠNÉ

Ve srovnání s Otrokovicemi jsou Sazovice nevelká obec, a přesto máme řadu pozoruhodností, kterými se můžeme pochlubit u tohoto většího souseda. Letos v adventu bude v otrokovické městské galerii vystaven dřevěný betlém, dílo lidového řezbáře Bernarda Kučery ze Sazovic. Betlém na výstavu zapůjčilo Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, v jehož depozitáři je uložen. Během vernisáže výstavy, která se uskuteční 12. prosince, bude návštěvníky doprovázet vánoční nahrávka DFS Konopka a CM Luňák s názvem Byla cesta. A pro úplnost – i perníčky, které budou součástí slavnostní výzdoby, pocházejí ze Sazovic...

POSTESKNUTÍ STARŠÍHO SAZOVICKÉHO OBČANA

14. listopadu uvedl v podvečerním televizním pořadu Kde domov můj? moderátor Aleš Háma informaci o největším brněnském stromě. Je jím lípa v Brně – Bystrci, stará 300 let, s obvodem kmene 330 cm. Brněnští ochránci přírody se o ni vzorně starají, aby žila co nejdéle. U nás v Sazovicích máme podobně starou lípu. Roste na výletišti Zahrázovo a její kmen měří ve výši jednoho metru také 330 cm. Nestará se o ni nikdo, nikdo neodkopne mladé výhonky, neočistí kmen od houby dřevomorky... To v Brně si svého úctyhodně starého stromu jinak váží!

A ještě jeden smutný postřeh. Poté, co z obce zmizely elektrické dráty, protože rozvody jsou uloženy do země, zmizely na podzim i vlašovičky, které na nich sněmovaly před svým odletem na jih. Je bez nich smutno... Nešlo by s tím něco udělat?

PODĚKOVÁNÍ

A opět poděkování panu Janu Velískovi. Tentokrát za vánoční stromečky, které věnoval jako adventní výzdobu místnímu muzeu a Mateřské škole Sazovice.

**NE, UHLÍ UŽ NEDÁVÁME, PODRAŽILO, TAKŽE
SMRADŮM CO ZLOBÍ VE ŠKOLE TADY ČERT UŽ
ROVNOU DÁ NA DRŽKU ...**

Rok s Gučabab

Nový rok se blíží milovými kroky. Pojdme se na chvíli zastavit a připomenout si události, které jste společně s námi mohli prožít v roce 2022. První akcí roku 2022 se stala **jarní očista naší obce** od odpadků, která proběhla na konci dubna. Ani byste nevěřili, kolik kilogramů odpadu jednotlivé skupiny brigádníků posbíraly. Odměnou pro všechny zúčastněné byl vlastnoručně opečený špekáček a dobrý pocit z prospěšné práce.

Letos jsme se v naší obci **s prázdninami nevíkali**, ale poprvé se s nimi loučili. Na Zahřázovém byl pro děti i rodiče připraven zábavný podvečer. Jako vždy jsme našly pomoc u hasičů a včelařů, bez kterých by to prostě „nebylo ono“. Lukostřelba pod bedlivým dohledem manželů Velískových, chůze na chůdách, hod na cíl, tanec – to vše vykouzliho úsměv na tváři všech přítomných. Zahřázovo opouštěli všichni až za tmy, závěr dne totiž patřil promítání filmu Buzz raketák.

Podzim patřil rukodělným pracím. Všechny nás bavila výroba podzimních dekorací

z přírodnin. Velké poděkování patří paní Ivě Kadlecové, která nás naučila vyrobit zajímavou lucernu. Na konci listopadu jsme zprostředkovaly **charitativní prodej vánočních hvězd**. Zakoupením jednoho ze symbolů Vánoc jsme všichni pomohli onkologicky nemocným dětem na oddělení Dětské kliniky Fakultní nemocnice v Olomouci. **Hvězdy se prodaly v celkové hodnotě 10 744,- Kč.** Všechny nás může těšit hřejivý pocit, že jsme přispěli na dobrou věc.

Nelze nezmínit „**vánoční dílny**“, které letos navštívilo neskutečné množství návštěvníků. Na své si přišly zvláště ženy, které „odložily“ své manžely u voňavého punče a samy se vrhly na výrobu adventních dekorací. Pod rukama jim, často za asistence dětí, vznikaly nádherné výrobky – adventní věnce, svícny, přání.

Závěrem se sluší poděkovat všem, kteří podporují naši „partu mamin“. Mezi největší podporovatele patří obec Sazovice, bez jejíž pomoci by naše akce nemohly být tak štědré.

Zároveň děkujeme všem rodičům a dětem. Právě vaše pochvala, dětský úsměv a nadšení jsou pro nás hnacím motorem.

Krásné Vánoce a hodně zdraví v roce 2023 všem přeje Gučabab

V zápalu tvoření

Už aby ty Vánoce byly

Práce se nám dařila

Dřevěné svícny budou krásné

Pořád je nám spolu fajn

Po loňském „hubeném“ roce, kdy se členky Klubu seniorek mohly scházet kvůli covidové pandemii až od července, byl letošní rok o hodně lepší. V rámci schůzek se uskutečnila hned v březnu literární beseda o Boženě Němcové, od jejíhož úmrtí uplynulo letos 160 let. Po sjezdu rodáků naší obce následovala společná prohlídka výstav, které byly k této příležitosti v obci připraveny. V suterénu sazovického kostela to byla prezentace dřevěného betlému Bernarda Kučery a rozsáhlé sbírky růženců, ostatkových křížků a dalších modlitebních předmětů a v místním muzeu pak výstavka věnovaná historii perníku. Problémem se kvůli zhoršené pohyblivosti některých členek klubu stává výjezd mimo naši obec. Letos se tak uskutečnila jen návštěva krajské galerie

ve Zlíně, kde probíhala výstava s názvem Hlavu vzhůru, furt se de! Byla věnovaná tvorbě malířky Marie Fischerové – Kvěchové, ale také její bohaté návrhářské a sběratelské činnosti. Shodou okolností se v prostorách muzea konala rovněž výstava Broučci, věnovaná celoživotní entomologické, sběratelské a kreslířské činnosti profesora Vladimíra Javorka. Pro seniorky to byl krásný zážitek umocněný ještě posezením u dobré kávičky v kavárně Továrna. Příjemná byla i schůzka spojená s promítáním fotografií ze sjezdu rodáků, které pořídil pro naši obec pan Jiří Pagáč. Ani letos Klub seniorek nezapomněl na pomoc potřebným. Při listopadové schůzce byla uskutečněna objednávka kalendářů, dárkových tašek, krabiček a dalších předmětů zdobených obrázky,

kteří namalovali nohama nebo ústy tělesně postižení lidé, v celkové výši 1348 Kč.

Věra Nejezová

Návštěva výstavy M. Fischerové – Kvěchové

V našem kostele je stále živo

Nevěříte? Přijďte se přesvědčit.

Po oslavě svátku sv. Václava spěje rok do své poslední třetiny, která letos byla na události v našem kostele skutečně bohatá. V neděli 16. října byla ranní mše svatá sloužena ke cti sv. Františka a sv. Hyacinty, fatimských dětí, za děti a dospívající mládež naší obce a farnosti. Tento den jsme pojmenovali „**Malá pouť dětí**“. V závěru mše svaté udělí kněz každému dítěti požehnání. Po mši dostaly děti krásné bílé andělíčky a všichni přítomní byli pozváni do suterénu kostela k malému občerstvení. Vedle párku v rohlíku, koláčků a drobných sladkostí nesměly chybět všudypřítomné balonky. Myslím, že se všem toto přátelské posezení líbilo, proto se příští rok neostýchejte a přijďte taky na besedu. Rádi vás přivítáme. Už od vysvěcení kostela jej každý rok 17. listopadu navštěvuje **skupina členů spolku výtvarníků Valašský názor**. Připravíme jim komentovanou prohlídku a oni pak pokračují ve svém programu výšlapem na rozhlednu na Hostišov. Letošní 5.výročí této aktivity oslavili výtvarníci mší svatou, kterou odsloužil jejich kněz, P. František Sedláček ze Štípy (Hvozdná patří do jeho farnosti). Bylo to velice příjemné setkání, neboť my jezdíme na pouť do Štípy a teď „přijela Štípa k nám“. A hned v neděli 20. 11. 2022 proběhla v suterénu kostela **vernisáž výstavy fotografií** na téma „**Doprovázení člověka v nemoci**“. Je to téma

těžké, ale týká se každého z nás. Škoda, že se lidé o tuto nejdůležitější, závěrečnou část života více nezajímají. Výstava potrvá do 4. 12. (Více v samostatném článku paní Gabriely Gajzlerové.) V úterý 22. 11., na svátek sv. Cecílie, sloužil u nás mši **sv. P. František Král** ze Vsetína. Byla sloužena **za živé a zemřelé členy Matice svatohostýnské** a taky za varhaníky a zpěváky, jejichž patronkou je právě sv. Cecílie. Po mši následovala **beseda o změnách a výstavbě na Svatém Hostýně**. (Více v článku MO KDU-ČSL.) A co do konce roku ještě plánujeme?

Na sv. Štěpána 26. 12. (2. svátek vánoční) bude v našem kostele sloužena **ranní mše**

svatá v 7,30 hod. Všichni jste srdečně zváni. **Na Silvestra 31. 12.** chystáme tradiční **ZVONKOHRANÍ**. Zazpíváme si za doprovodu zvonů a zvonků nejnámější koledy a pak pojedeme do farního kostela na večerní mši poděkovat za uplynulý kalendářní rok.

Na 1. leden (Nový rok) připadá slavnost Matky Boží Panny Marie, druhý nejdůležitější svátek po slavnosti Narození Páně (25. 12.) Obdržíme novoroční požehnání a s ním vykročíme do roku 2023.

Všem vám přeji krásné vánoční svátky a požehnaný celý nový rok 2023.

Za Spolek sv. Václava Marie Rapantová

Malá pouť dětí

P. František Král

Balonky nesměly chybět

Malé občerstvení po mši

Beseda o výstavbě na Svatém Hostýně

Beseda v době předadventní

V nedělním podvečeru 20.11. 2022 proběhlo setkání s paní PhDr. ThLic. Mgr. Martou Hošťálkovou, Th.D., Ph.D. Paní Hošťálková k nám přijela z Institutu klinické pastorační péče v Olomouci s putovní vernisáží výstavy nazvané „Doprovázení člověka v nemoci“. Je významným pro každé místo, kde se po určitý čas vystaví. Jejím smyslem je hluboké vnímání toho, čím strádá nemocný nebo trpící člověk. Bolest a utrpení nepramení jen z fyzické nemoci, může se vyskytovat i v souvislosti s psychickou a sociální událostí (ztráta blízkého člověka, bolest z odloučení jak vidíme u uprchlíků, ztráta zaměstnání aj). Vernisáž byla doprovázena fotografiemi Mgr. Romana Nehery a mluveným slovem paní doktorky Hošťálkové.

Pastorační péče nám byla představena jako péče s individuálním přístupem ke každé lidské bytosti. Historicky byla poskytována kněžími, jáhny, řeholníky a řeholnicemi. V současné době je tato služba pastorační péče rozšířená o službu nemocničního kaplana (jedná se o mezinárodní označení). Nemocniční kaplan je připraven nabídnout duchovní pomoc každému pacientovi, který projeví zájem o setkání s ním. Přijímá pacienta v jeho aktuálním stavu, s jeho tělesnými bolestmi, psychickými problémy, emočními těžkostmi a duchovními otázkami.

Zprostředkuje návštěvu duchovního jakékoliv registrované církve a náboženské společnosti v České republice. Častými jsou i rozhovory s příbuznými a blízkými pacien-

tů. Doprovází pozůstalé a organizují jejich setkávání v období truchlení. Přítomností na zdravotnických pracovištích zmírňují zátěž a stres pracovníků.

Vyprávění s paní „Martičkou“, jak ji nazývají kaplani a kaplanky, bylo pohlazením na duši. Pro nás všechny zúčastněné to bylo setkání nesmírně krásné. Paní doktorko, děkujeme!

Poděkování patří též Institutu klinické pastorační péče za zapůjčení vernisáže.

Všem přeji, abyste v případě náročné životní situace našli podporu pramenící v rodinném kruhu, podpořenou chápajícím okolím. Rovněž přeji klidné a požehnané prožití adventního času.

Gabriela Gajzlerová

Doktorka Marta Hošťálková

Pozorní posluchači

Adventem krůček za krůčkem

Advent je časem naděje a očekávání, dobou příprav na příchod Ježíše Krista. Trvá čtyři týdny a letošní první adventní neděle připadá na 27. listopad. Adventní doba pak končí narozením Ježíška, tj. 25. prosince. Počítadlem adventního času se stal věnec se čtyřmi svíčkami uspořádanými do kříže, který symbolizuje Ježíšovo ukřižování. Tradiční barvou adventu je fialová, barva pokání, ale často se užívá spíše červená upomínající na krev Kristovu prolitou za spásu světa. Zelené jehličí a kruhový tvar věnce symbolizují věčný koloběh života a světlo svíček připomíná Kristova slova: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.“

První adventní věnec se svíčkami zavěsil r. 1839 v hamburském sirotčinci jeho správce Johann Heinrich Wichern. Jeho dřevěný věnec měl 23 svící. 19 menších bílých bylo určeno pro všední dny a čtyři větší červené se zapalovaly o nedělích. Avšak svátků, které

mají svou symboliku, svoje zvyky a obyčeje pocházející z křesťanské liturgie, je v adventu víc. Pojďme si je připomenout.

PRVNÍ ADVENTNÍ NEDĚLE – 27. LISTOPADU

První zapálená svíce je věnována prorokům na památku těch, kteří předpověděli příchod Ježíše Krista. Představuje naději a očekávání.

SVATÝ ONDŘEJ – 30. LISTOPADU

Svátek sv. Ondřeje měl mezi ostatními adventními svátky významné postavení, byl ideální pro věštění. V jeho předvečer se lilo olovo a z jeho tvaru se hádala budoucnost, pouštěly se lodičky z ořechových skořápek s hořícími svíčkami a také se čarovalo ohledně ženichů a příštích sňatků. Dívky házely střevícem, ve vodní hladině chtěly zahlédnout tvář budoucího ženicha nebo klepaly

na kurník. Když se ozval kohout, byl ženich na obzoru, ale slepičí krákorání znamenalo, že budou muset ještě rok počkat. Svatý Ondřej byl mimo jiné patronem nevěst.

*Milý svatý Ondřeji,
já tě prosím potají,
aby se mi ve snu zjevil ten,
který je mi za muže souzen.*

Dnes se s těmito zvyky setkáváme spíše o štědrovečerním čarování.

SVATÁ BARBORA – 4. PROSINCE

Třešňové větvičky uříznuté ze stromu v tento den mají kouzelnou moc. Pokud do Vánoc snítka vykvetla svobodná dívka, která ji uřízla za ranního kuropění, znamenalo to brzkou svatbu. Co se týkalo ostatních, kolikátý den větvička ve váze svému majiteli vykvetla, tolikátý měsíc jej v příštím roce čekalo ne-

bývalé štěstí. V předvečer svátku sv. Barbory chodívaly po vsi Barborky, bílé oděné postavy se zeleným věnečkem na hlavě, někde ještě s bílým závojem přes obličej a s metličkou v ruce. Hodné děti podělovaly jablíčky, ořechy nebo cukrovím, zlobivé vyplatily metlou.

*My tři Barborky jsme,
z daleké krajiny jdeme
a dárky vám neseme.
Neseme, neseme velice to krásné,
kdo se s námi modlit bude,
temu je pak dáme.
A kdo nebude,
temu hodně nalupáme.
A teď pujdeme o stavení dále,
a budete-li hodné,
za rok se shledáme.*

DRUHÁ ADVENTNÍ NEDELE (LETOS PŘIPADÁ NA SVÁTEK SV. BARBORY) – 4. PROSINCE

Na adventním věnci se rozzáří druhá svíčka zvaná Betlémská. Je symbolem lásky a předstává Ježíškovy jesličky. Svíce se zapalují postupně proti směru hodinových ručiček. Celý advent je dobou postní, proto by se neměly konat zábavy a plesy. Lidé by se také měli vyhýbat kletbám a pomluvám a místo toho chodit na ranní mše, kterým se říká roráty.

SVATÝ MIKULÁŠ – 6. PROSINCE

Tento biskup z města Myra v Malé Asii byl už za svého života proslulý štědrostí k těm, kteří jeho pomoc potřebovali. I proto patří mezi nejvíce uctívané křesťanské svaté. Mikuláš v červenobílém biskupském rouchu a s berlou navštěvuje u nás v předvečer svého svátku děti a poděluje je drobnými

dárky, ovocem a sladkostmi. Doprovází ho krásný hodný anděl a čert, který umí být hodně zlý.

*Až přinde Mikuláš,
řeknu mu Otčenáš.
Nastavím košíček, on mi dá jablíček.
Přinde-li do chaty s metličkó rohatý,
skovám se v košíčku, nedám mu dušičku.*

TŘETÍ ADVENTNÍ NEDELE – 11. PROSINCE

Bývá nazývána Gaudate (latinsky Radujte se) a třetí svíčka zapálená na adventním věnci, která nese název Pastýřská, je symbolem radosti z blížícího se konce postního období a připomíná, že už brzy nastane oslava narození Páně.

SVATÁ LUCIE – 13. PROSINCE

Večer před svatou Lucií chodívaly po vesnici bílé oděné postavy se špičatým nosem a zamoučeným obličejem – luce nebo lucky. S husí peroutkou, koštětem nebo vařechou v ruce kontrolovaly pořádek v chalupách a také dohlížely, aby ten den ženy nepředly nebo nedraly peří. Nepořádek a neposlušnost pak přísně trestaly.

*Vešly Luce do světnice, háby bílý jako svíce.
Rozhlédly se kolem sebe – běda, kerá cérka přede.
Tu do kola honem vzaly, vlasiska jí rozcuchaly.
Dyž v nekerý chalupě cěrky pění draly,
vařechó jim po paprčách pěkně naróchaly.
Rozběhly se světnicó, pění rozfókaly,
chytly cěrky za řětochy, s nima tancovaly.*

ČTVRTÁ ADVENTNÍ NEDELE – 18. PROSINCE

Poslední svíce zapálená na adventním věnci je nazývána Andělská a symbolizuje mír a pokoj pro všechny lidi.

ŠTĚDRÝ DEN – 24. PROSINCE

Štědrý den je posledním dnem adventu, který končí o půlnoci na 25. prosince. Vrcholí jím měsíční půst a v tento den se lidé postili od rána až do večere, jejíž začátek signalizovala první hvězdička na nebi. I tato večere se má skládat z postních jídel (patří mezi ně i kapr a další ryby). Kdo se postil celý den, uviděl večer zlaté prasátko... Ke štědrovečernímu hodování se váže řada tradic. Na stole by mělo být prostřeno pro jednoho hosta navíc, pod talíře se schovávají rybí šupiny, které mají pro příští rok zajistit dost peněz, nohy stolu se omotávají řetězem, aby se nikdo z rodiny daleko nezatoulal. Od stolu se během večere nemá vstávat, abychom na někoho z přítomných nepřivolali smrt. A při večeri by měli všichni pojmout devatero pokrmů. Ozdobený stromček je tradicí poměrně mladou, v Čechách se poprvé objevil v r. 1812 a trvalo dost dlouho, než se prosadil i na vesnicích. V českém prostředí se totiž o Vánocích stavěly jesličky neboli betlém zobrazující svatou rodinu a koledníčky. V 19. století se ve střední Evropě, tedy i u nás, zabydlela bytost ze všech nejmilejší – Ježíšek. V Německu ho znali už v 16. století a dostal zde jméno Christkind, ale trvalo mu dvě století, než vstoupil do širokého povědomí lidí v sousedních zemích. Na Štědrý den začínalo také koledování, které trvalo až do Tří králů.

SVÁTKY VÁNOČNÍ

Dobu adventu střídá doba vánoční. Začíná 25. prosince svátkem Narození Páně (Boží hod vánoční) a trvá až do svátku Křtu Páně, tj. do první neděle po Třech králich. V novém roce 2023 to bude 8. ledna.

VÁNOČNÍ TEST

1. Co znamená latinské slovo **ADVENT** ?
2. Proč se říká, že hospodyně nesmí vstát od štědrovečerního stolu?
3. Proč se o Štědrém večeru dávaly ve stavení do oken svíčky?
4. Ze které země pochází zvyk zavěšování větvičky jmelí v místnosti?
5. Kde mají původ pohanské rituály a symboly, jako je zlaté prasátko, magie jmelí, pálení purpury nebo příprava obřadního pečiva?
6. S jakou přírodní událostí je spojena předkřesťanská podstata oslav vánočních svátků?
7. Z čeho se skládal tradiční český vánoční pokrm **MUZIKA**?
8. Co je to **MYRHA**, kterou přinesli tři králové jako dar Ježíškovi?
9. Čemu se dříve říkalo **ŠTĚDROVKA** nebo **HÚSKA** ?
10. Co jsou **RORÁTY**?

František Nepil: Káva pro dřevorubce (vánoční vzpomínka)

České Vánoce jsou ladovské Vánoce a já měl to štěstí, že jako dítě jsem podobné Vánoce prožíval.

Žil jsem se svými rodiči na lesní samotě, kam svatý Martin přijížděl v těch dobách spolehlivě na bílém koni a o Vánocích křupal zmrzlý sníh pod nohama. Okolo naší chalupy se brouzdaly srny po kolena ve sněhu a chalupa byla v té době obložena dřívím jako obydlí Karafiátových Broučků. Den začínal tím, že maminka vyšla ven, naložila si náruč dříví, přinesla je do kuchyně, zatopila ve sporáku a uvařila snídani tatínkovi před jeho odchodem do práce a bráchovi, který šel do školy. Já byl maličký, já vstával mnohem později, až do té vyhráté kuchyně. Ale jednou mě probudil mráz. Pamatuji si to dodnes, protože se to stalo dva dny před ježíškem, takže mi to ohrozilo nadílku. O tu jsem stál a taky jsem si ji podle mého zasloužil, protože jsem už několik dní dělal ohromnou dobrotu.

V té chaloupce jsem jako dítě spával na postýlce v kuchyni a tenkrát ne v pyžamu, pyžamo bylo poněkud městskou záležitostí. Jako asi tříletý jsem spával v takzvaném triku. To triko bylo velice domyšlené pro podmínky lesních samot: byl to takový teplý dětský overal, hladší a přiléhavější než overaly kosmonautů, s tím rozdílem, že se zapínal vzadu, a to na knoflíky. Z provozních důvodů

se však triko nezapínalo celé, zapínalo se od krku do pasu, a od pasu dále ne. No, a právě tím provozním otvorem toho rána na mě táhlo tak, že mě to probudilo. Když řeknu táhlo, tak je to nevýstižné: venku byl mráz jako břitva a ten mrazivý průvan mě bodal a řezal do mé jemnoučké dětské pletičky až k nesnesení.

Já pootevřel oči a hned jsem viděl, proč na mě táhne: Maminka šla pro dříví a dveře nechala dokořán. Já tedy hupky z postele a řepy řepy ke dveřím a dveře jsem zavřel. Teda chtěl zavřít, protože klika nějak zlobila a dveře nedržely a otvíraly se. Tak jsem kliku přidržel a vši svou tříletou silou jsem otočil klíčem. Tenkrát tedy nebyly dózické zámky, my měli klíč tak velký, že jím dědeček normálně zabíjel králíky. No, ale povedlo se mi to, a já šup pod peřinu a v ten ráz jsem v tom nerušeném teplíčku usnul.

Asi jsem nespál dlouho a slyším ťuk ťuk ťuk a pak buch buch buch. Ale dlouho – maminka mě nemohla probudit. A prý Fanoušku, copak, že jsi zamknul – odemkni, vždyť je venku mráz!

Tak já zase řepy řepy ke dveřím – vzal jsem klíč, ale ať jsem dělal, co jsem dělal, já s ním nemohl otočit! A maminka venku prosila, radila, hrozila, slibovala a já s klíčem ne a ne hnout, tak maminka řekla: „Fanoušku, vylez si na postýlku a otevři okno!“

Já si vylezl na postýlku – teď teprve jsem chudinku maminku na tom sněhu viděl – držela náručku dříví a byla jen v noční košili a v bačkorách a sníh ve světle lampy jen jiskřil, takový byl mráz, jenže ani to okno mi nešlo otevřít – copak byste na mně chtěli, byly mi jen tři roky. A ke všemu jsem strachy brečel, až to v lese hučelo, a tím nářkem jsem zeslábl ještě víc.

Nu, abych to zkrátil: Maminka měla pramálo šancí, že jí pomůže někdo odemknout. V zimě přes tu naši samotu nepřešla lidská noha tak často. Ale toho dne měla štěstí. Ještě ráno šla okolo nás parta dřevorubců s hajným na místo, kde se mělo kácet. Nevěřili byste, jakou radost vyvolá v dřevorubcích po půlhodinové cestě lesem, sněhem a mrazem pohled na mladou maminku oblečenou pouze v noční košili a v bačkorách.

Pro takovou partu dřevorubců je hračkou přemístit kládu a třeba náš dům, natož aby byly pro ně problémem dveře zavřené tříletým dítětem. Natotata bylo odemčeno, na druhé tata byla maminka převlečená a vařila všem meltu.

Já přestal brečet, a co víc: když odcházeli, dali mi – prý k Vánocům – tři koruny – víte, kolik za ně bylo tenkrát buřtů? – a řekli: „Jestli, Fanoušku, zase zamkneš před maminkou v noční košili, až tudy půjdeme po svátcích, tak těch korun dostaneš pět!“

Řemesla a živnosti v naší obci

Vážení spoluobčané, z ústních vzpomínek některých místních pamětníků se v období od roku 1996 až dosud podařilo zdokumentovat cenný historický materiál týkající se původních řemesel a živností, které se v obci provozovaly až do 50. let minulého století. Rádi bychom vás s nimi postupně seznámili formou faktografického seriálu, jehož každá část bude věnována konkrétnímu řemeslu či živnosti.

V předchozím vydání sazovických novin jsme představili jedno z nejstarších tzv. „černých“ řemesel, řemeslo kovářské. Hodnotný doplňující materiál o kovářích a kovářství v Sazovicích nám poskytl pan J. V., kterému touto cestou velmi děkujeme (viz článek Kovářské řemeslo bylo vážené).

Dnes bychom se chtěli věnovat řemeslu mlynářskému a s ním i souvisejícímu řemeslu pekařskému.

MLYNÁŘSTVÍ

*Jsou mlynáři chlapi, chlapi,
když jim mlýny klapy, klapy,
jsou mlynáři chlapi, chlapi,
když jim mlýny jdou...*

Mlýn za majitele R. Miklíka

Typicky zapadal do vzhledu obce **vodní mlýn** č. p. 44, který byl původně majetkem napajedelské vrchnosti a nacházel se na pozemku zhruba naproti škole, v místě dnešního č. 163 (Horáčkovi) a 208 (Zbořilovi).

Prvními majiteli mlýna byl **rod Škorpilů**, poté následovali **Svobodovi** a v 19. století zde žil rod **Václava Čápa** (až do roku 1911). Pak mlýn přešel do vlastnictví p. **Rudolfa Miklíka**, ale byl využíván převážně už jen ke šrotování obilí. V 50. letech 20. století byl provoz mlýna zrušen a samotný objekt byl zbořen v 1. polovině 70. let, kdy došlo k výkupu pozemků při opravě okresní komunikace.

Kvůli zvýšení hladiny potoka, který zásoboval mlynářský náhon, byl na Svodnici vybudován mlynářem R. Miklíkem vodní stav. Nachází se u sídla firmy MRB Sazovice, spol. s r.o.

Od stavu ke mlýnu kopíroval náhon okresní silnici, vedl po její pravé straně. Za mlýnem se voda vracela strouhou zpět do potoka. Spolu se mlýnem zanikl i náhon. Do jeho koryta byla zčásti položena kanalizace a zbytek byl zavezen všemožným odpadem.

Běží to v potoku od roka do roku.

A dycky dopředu, nikdy ne dozadu.

Synek aj děvčica ví: Je to Svodnica!

STAV na Svodnici ale zůstal zachován a vodní zdrž sloužila jako koupaliště, v zimě jako kluziště pro celou dědinu. Konec koupání učinila až stále se zhoršující kvalita vody, která byla znehodnocována zejména odpady při zemědělské výrobě. Okolí stavu pak zdivočelo a zarostlo, samotné zařízení se stalo nefunkčním.

Při povodních v roce 1997 nechalo Povodí Moravy, tehdejší správce toku, stavidla dokonce odřezat. V této podobě setrval stav

až do roku 2012, kdy se pan Pavel Miklík, vnuk posledního sazovického mlynáře, rozhodl jej obnovit a zachovat jako technickou památku. Rekonstrukci provedli pan Miloš Vybíralík a pan Milan Káňa, kteří zařízení uvedli do původní podoby. Stav opět funguje, a i když stavidlo je nižší, než bylo původní, může částečně zadržovat zvýšený průtok vody.

Dalším zajímavým řemeslem a zároveň i živností bylo **PEKAŘSTVÍ**.

*Pekař peče housky,
uždibuje kousky.
Pekařka mu pomáhá,
uždibujou oba dva!
Mísím, mísím Boží dárek,
až umísím, budu válet,
až uválím, budu píct,
až upeču, budu jíst.*

Výsadní postavení v obci měl **pekař Josef Vávra z č. 44**. Dožil se požehnaného věku přes 90 let a až do 50. let vlastnil a provozoval

pekařství s prodejnou – pekl chléb a rohlíky. Každý zájemce o pečení si musel do pekařství dovést svoje pytle s moukou. Kdo neměl možnost semlít si obilí doma, zpravidla mlel ve mlýně u Miklíků. Pečivo se kupovalo na celý týden. V každém pytli s moukou byl vložen lístek se jménem majitele a počtem kilogramů. Na lístek pak pekař zapisoval, jaké množství mouky při pečení odebral a spotřeboval. Pokud se vám po přečtení tohoto textu vybavily vzpomínky z vašeho dětství a mládí či z vyprávění vašich příbuzných (předků), budeme moc rády, pokud se o ně s námi opět podělíte. Těšíme se spolupráci s vámi.

V. Nejezová, V. Velísková

Zrekonstruovaný dům č. 44,
původně pekařství s prodejnou

Kovářské řemeslo bylo vážené

(Doplnění článku Řemesla a živnosti v naší obci – Sazovické noviny 10/2022)

Když jsme shromažďovaly fakta o jednotlivých řemeslech a živnostech v naší obci, doufaly jsme, že se nám ozvou pamětníci, kteří naše poznatky upřesní a doplní. Proto máme radost z příspěvku pamětníka pana J. V., který věnoval sazovickému kovářství a kovářům.

Moje stařenka Žofie (za svobodna Stratilová) pocházela z Kurovic a sloužila u Hradilů v Sazovicích. Tady se provdala za kováře Františka Karlíka do domu č. 46, který stojí v části obce dříve zvané Bědachov. (Dnes se v těchto místech nachází kostel sv. Václava a kus travnaté plochy, na niž navazují zbylé domy a pokračují až ke Svodnici.)

Karlíkovi měli 4 děti. Dva chlapci jim zemřeli hned po narození, dcery Aloisie, provdaná Fryšacká, zemřela r. 1991 a Františka, provdaná Velísková, zemřela v r. 1990. Jejich kovárně se dařilo. Moje stařenka byla velice pracovitá, dřela na poli, starala se o domácnost a dcerky a navíc i o svou sestru Josefku, která byla od 18 let slepá. Pomáhala i v kovárně. Pro potřebné železo chodila pěšky k židovi až do Holešova a domů je nosila na zádech, vozík nebyl. Stařenka byla také velice zbožná. Nejen že chodila každou neděli na mši do Mysločovic, ale když to bylo možné, vydala se na sv. Hostýn, v tašce kousek chleba a jednu cihlu. Tenkrát se totiž stavěl třetí poutní dům z materiálu, který přivezli a přinesli poutníci. Zpátky se stařenka vracela pěšky do Bystřice, vlakem do Holešova a z Holešova zase pěšky až domů. Často si také četla v tlusté, švabachem psa-

né knize Život Krista Pána, která měla asi tisíc stran. Když vypukla první světová válka, musel František Karlík opustit svoji rodinu i kovárnou a narukovat do Hradiště. Odtud jej poslali do Vídně, kde koval koně pro armádu. Po válce se domů vrátil s podlomeným zdravím a mladý zemřel. Kovárna v čísle 46 zůstala prázdná. Její vybavení odkoupil do nové kovářny pan Alois Velísek, můj strýc z tatínkovy strany, a samotné prostory si opravil a upravil na oficínu, kde holil a stříhal, pan Alois Jedlička. Byl svobodný, starý mládenec, který se dvěma bratry, Františkem a Metodějem, bydlel v domku naproti. Ten dnes už nestojí, spolu s dalšími staveními na Bědachově byl zbořen na konci 70. let. Dům č. 46 odkázala moje stařenka své starší dceři Aloisii Fryšacké a z jeho východní části, kde bývala kovárna a později holírna, si vybudovala její dcera Ludmila s manželem Tomášem Gazdošem bydlení, kde žije doposud. Stařenka dožila u své druhé dcery Františky, provdané Velískové, v domku č. 70 na Padělkách.

Když umřel můj dědeček František Karlík a vybavení jeho kovářny odkoupil můj strýc Alois Velísek, otevřel si novou živnost nedaleko od té původní, v domku naproti č. 128. Alois by vyučený kovář, pracovitý a podnikavý. Dokoupil do dílny ještě nějaký „vercajk“ a začal pracovat. Součástí kovářny byl také kovářský měch připomínající harmoniku o rozměrech 1x1 metr, jímž se vháněl vzduch do výhně. Byl umístěn na hůře a kovář ho ovládal nohou. To bylo ještě v době, kdy v dědině nebyla zavedena elektrika. Později si Alois koupil menší buchar, který se stal v kovárně velkým po-

mocníkem. Zajímavé zařízení měla kovárna na kutí krav. Byla to vlastně jakási dřevěná klec, do níž se kráva zavedla a dvěma silnými popruhy umístěnými pod břichem se pomocí šnekového kola nadzvedla. Kovář jí pak na kovářské stoličce postupně okul všechny čtyři nohy. Klecové zařízení bylo pro hovězí dobytek nutné, protože při kování byl mnohem neklidnější než koně a nechtěl stát. Rozdílné byly i podkovy. Koňskou podle tvaru každý pozná, tvoří jeden celistvý oblouk, protože kůň je lichokopytník. Kravskou podkovu tvořily dvě části v podobě půlky rohlíku, kterými se kovaly oba paznehty. Kráva je totiž sudokopytník. Alois Velísek pracoval v kovárně až do založení jednotného zemědělského družstva v r. 1956. Po vzniku JZD se stal jeho předsedou a v kovárně od té doby pracoval, „kdo měl ruky a nohy“. Nejvíce pan Slováček starší z č. 31 a pan Hodan z č. 29. To byl pozoruhodný člověk. Odborník na maso (řezník), zaúčený kovář. Nás učně učil, jak se kuje „trio“ – tj. tři chlapi, kovář a dva pomocníci. Ve výhni (tehdy už elektrické) nažhavl železo do žluta, a než ho položil na kovadlinu, hlasitě zavolal „traufl!“. Dva učni, kteří byli nejbližší, všeho nechali, popadli dvoukilová kladiva a velkou silou bušili do železa na kovadlině tak, jak pan Hodan požadoval. On začal první, druhou ránu dal učeň napravo a poté třetí. Dost dlouho nám to trvalo, než jsme se to naučili a v kování se sešli. Pan Hodan tomu kování v triu říkával „kovářská muzika“. Když se po r. 1989 JZD rozpadlo, kovárna osiřela. Stroje a nářadí se postupně prodaly a z kovářny je dnes garáž.

VÁNOČNÍ TEST – SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

1. Příchod.
2. Protože by pak slepice neseděly na vejcích. Většina vánočních zvyků a pověr se týkala hospodářství, lidé se snažili všemi možnými způsoby zajistit hojnost do dalšího roku.
3. Aby trefily ke stolu i duše zemřelých předků, kterým se dokonce u něho prostíralo.
4. Z britských ostrovů. Dodnes tu mnoho lidí věří, že čím víc bílých bobulí jmelí má, tím víc štěstí na ně v novém roce čeká. Latinsky se jmelí nazývá viscum, což znamená lepidlo. Proto se lidé líbají pod jmelím, aby jim toto „lepidlo“ zajistilo trvalost jejich lásky.
5. V kultuře Keltů.
6. Se zimním slunovratem. Proto se podle pozapomenuté pranostiky říká, že „na Boží narození (25. 12.) o bleší převalení“. Den by měl být o pár vteřin delší.
7. Muzika (taky odvárka nebo tomáškový kompot) se připravovala ze sušených švestek, jablek, hrušek a meruněk, které se rozvařily, okořenily, přecedily přes plátno, přidala se povidla, hrozinky, vlašské ořechy a perník. Směs se povařila a kaše se podávala horká v miskách. K tradičním vánočním pokrmům patřila ještě na začátku 20. století.
8. Sušená vonná pryskyřice z myrhovníku pravého.
9. Jde o vánočku, která patří mezi nejstarší české obřadní pečivo. Podle tradice se kousek dával dobytku, další se házel do studny, aby měla dobrou vodu, a kousek vánočky musel skončit v ohni, aby zůstal jen dobrým služebníkem.
10. Mariánská mše sloužená od začátku adventu vždy ve všední dny brzy ráno až do 16. prosince.

První dny v zajetí

Pokračování zápisů italského legionáře Bohumila Tetoura

ZAJATECKÝ TÁBOR V MANZANĚ

Když jsme po sestupu z hor dorazili za prvního úsvitu na místo určení, byl nařízen delší odpočinek. Tady už byli italští civilisté - venkované. Já jsem si od jednoho koupil sáček fíků, ne sušených, lisovaných, ale čerstvě natrhaných, viděl a jedl jsem je v této podobě poprvé v životě, vypadaly jako modré hrušky. Už se nepamatuji, čím jsem za ně zaplatil, vždyť italských peněz jsme dosud neměli. Po těch fíkách mě tak rozbolel žaludek, že jsem spěšně musil vyhledat krytý útulek. A pak jsem koukal někde si trochu odpočinout. Stálo tam nákladní auto bez šoféra, italský „camion“, na něm naloženo několik beden a pytlů. Tož jsem si tam s vypětím posledních sil vylezl a tam mezi těmi bednami, na těch pytlích jsem vysílen únavou a bolestmi břicha ihned tvrdě usnul. Byl jsem probuzen mnohoslovným, ani ne tak zlým, jako spíše dobrosrdečným láteřením, jako „porca madonna!“ a nemilosrdně vyzván, abych co nejrychleji sestoupil. Velmi jsem se podivil, když jsem se dozvěděl, že jsem se mezitím ocitl v zajateckém táboře v Manzaně.

ODVŠIVENÍ

Tam mě zavedli do jednoho dřevěného baráku, kde na zavšivené slámě leželo již několik zajatců. Jen jsem si lehl a už jsem zase spal. Po poledni jsme byli probuzeni a nastoupili jsme před barákem. Po chvíli jsme spatřili příchazeti po zaprášené silnici velký zástup zajatců. Ke svému velikému údivu jsem zjistil, že jsou to moji známí, se kterými jsem v noci pochodoval a které jsem nedobrovolně jako „černý pasažér“ camionu v Medanu nebo v Cormone opustil.

A pak už to šlo všechno ráz na ráz. Po skupinách jsme byli posíláni do jednoho baráku,

kde nám byl odebrán všechn náš majetek. Musil jsem odevzdat poslední vzpomínky a památky na domov, fotografie a zápisník. Škoda ho, tam jsem měl celý svůj pobyt na vojně a hlavně v poli popsán mnohem podrobněji, věrněji a pravdivěji, než to vše mohu zrekonstruovat teď jen ze vzpomínek a sporých poznámek, které jsem si učinil později v zajetí. A mohl jsem si ty „ceniny“ uchovat, kdybych je byl někde v táboře uschoval a pozítří je vyhledal. *A bylo to tak, jako o 25 let později za okupace, když jsem mohl večer ruskou vojenskou pušku, kterou jsem měl doma na památku, odložit pod lavičku třeba na náměstí krále Jiřího na Královských Vinohradech, ale já jsem ji zabalenu v černém papíře nosil a vozil v elektrice po celé Praze, než jsem ji „utopil“ u železničního mostu na Smíchově ve Vltavě.*

Ve vedlejší místnosti jsme museli vysvléci všechny součástky své vojenské uniformy a prádla a s kouskem mýdla jsme vstoupili do koupele. *Asi tak jako za okupace vstupovali do koupelen židé. Do koupelen, ve kterých však jim netekla horká voda jako nám, ale jedovatý plyn...*

Bože, to byl požitek! Téměř půl hodiny jsme se mohli máchat, čvachtat a ráchat pod teplými, skoro vařícími sprchami. Když jsme pak vyšli druhou stranou ven, dostali jsme čisté prádlo a odvšivené uniformy. A když jsme byli všichni hotovi, odvedli nás do poměrně čistého dřevěného baráku, důstojníky už odděleně od mužstva, kde jsme pak v následujících dnech bydlili a spali na čisté slámě – inu – požitek a idyla.

POPRVÉ ZASE V DŮSTOJNICKÉ JÍDELNĚ

Jen jsme si vyhledali každý svoje místočko k odpočinku a už byl zase nástup a odchod

k pozdnímu obědu do jiného dřevěného baráku, v němž byla pro důstojníky připravena důstojnická jídelna. Usedli jsme na lavice k dlouhým čistým stolům a před námi se objevily porcelánové talíře a příbory. Strava nebyla moc pestrá, ale chutnalo nám. V poledne to byla hustá polévka rýžová a makarony, večer hustá zaprážená polévka makaronová a rýže. Jindy to bylo obráceně, někdy kousek masa. Ale vždy po jídle ovoce, zpravidla vinný hrozen a 2 – 3 dcl červeného, dobrého přírodního, ale slabého vína. U nás se pije víno jen při zvláštních příležitostech, aby se něco oslavilo, aby se získala nálada, zkrátka – jít do vinárny znamená u nás asi totéž, jako jít „na flám“. Ne tak v Itálii. Tam se pije víno mezi jídlem tak, jako u nás voda, minerálka nebo pivo. Jak jsem poznal později u kádru ve Folignu, když jsme chtěli jít „na flám“, tož jsme zapadli k „Pepině“ na pivo. Chleba jsme si nosili s sebou, ten jsme dostávali každý den hned ráno, ještě teplý, vonící. K snídani bývala dobrá černá káva. Jistě si dovedete představit, že po těch hubených dnech v Rakousku jsme si teď připadali jako ti blažení bohové na Olympu, kteří si prý pochutnávali na ambrosii zapíjené nektarem.

DOMA – „VERMISS!“

A zatím, co jsem já tak vychutnával to italské „dolce far niente“, přišel mým rodičům do Sazovic dne 3. září můj poslední lístek psaný v poli s poznámkou „vermisst“, tj. nezvěstný. Jak je asi polekal a zarmoutil zrovna ve dnech, které jsem já trávil již v Manzaně v blaženém klidu a odpočinku po válečných útrapách, s vědomím, že pro mne již válka nadobro skončila, že se vrátím docela určitě po uzavření míru živ a zdrav domů. Ty dny plné blaha potrvaly až do 8. září.

Informace pro občany

OBECNÍ ÚŘAD – ÚŘEDNÍ HODINY

PONDĚLÍ 7.30–11.00, 14.00–17.30
STŘEDA 7.30–11.00, 14.00–17.30

Tel.: 577 121 500, 725 121 141

OBECNÍ KNIHOVNA SAZOVICE

Otevřeno **KAŽDÝ ČTVRTEK**
od 9.00 do 11.00 hod.,
odpoledne od 15.30 do 19.00 hod.
E-mail: knihovna.sazovice@email.cz
Tel.: 732 531 400

POTRAVINY SAZOVJANKA

PONDĚLÍ 7.30–16.00
ÚTERÝ 7.30–16.00
STŘEDA 7.30–16.00
ČTVRTEK 7.30–16.00
PÁTEK 7.30–16.00
SOBOTA 7.30–10.00

Tel.: 739 341 167

PEDIKÚRA

Tel.: 605 261 375

KADEŘNICTVÍ JANA MORAVCOVÁ

STŘEDA 8.30–12.00
ČTVRTEK 8.30–12.00
PÁTEK 8.30–12.00

(podle objednávek 16.00–19.00 hodin)

**Objednávat se můžete na tel. číslo
605 436 848 nebo přímo v kadeřnictví.**

POHOSTINSTVÍ

PONDĚLÍ–ČTVRTEK 16.00–22.00
PÁTEK 16.00–23.00
SOBOTA 14.00–23.00
NEDĚLE 10.00–22.00

Pohyb obyvatelstva za období říjen – listopad 2022 v obci Sazovice

Stav obyvatel k 13. 10. 2022: 817
Stav obyvatel k 30. 11. 2022: 820

Narození: 2
Přihlášeno k trvalému pobytu: 4

Úmrtí: 0
Odhlášeno z trvalého pobytu: 3

Sazovické noviny. Periodický tisk územního samosprávného celku. Čtvrtletník obce Sazovice. **Vydavatel:** Obec Sazovice, Sazovice 180, 763 01 Mysločovice, IČO : 00568716. **Registrace:** 19. března 2004 – MK ČR E 15163. Vychází v první polovině měsíce po ukončení čtvrtletí v nákladu **320 ks, uzávěrka je 5. den v měsíci.** Distribuce do všech domácností v obci a na určená místa – povinné výtisky. **Zdarma-neprodejné.** **Redakce:** Obec Sazovice, Sazovice 180, 763 01 Mysločovice, tel. 577 121 500, starosta@sazovice.cz. **Redakční rada:** Edita Hrbáčková, Mgr. Věra Nejezová, Mgr. Věra Velísková, Ilona Doleželová, Marie Rapantová, Tomáš Omyla, Marie Ordáňová, Jitka Kučerová. **Korektury:** Mgr. Věra Nejezová. **Zlom, sazba a tisk:** Computer Media s.r.o.; www.obecni-noviny.cz. Distribuce: Obec Sazovice, prostřednictvím zaměstnance obce.